

Zondag 2 september 2012

Psalm 23

DE HEER IS MIJN HERDER

Een pastorale gemeente 1

Psalm 23 is wellicht de bekendste en geliefdste Psalm, troostend en bemoedigend in heel veel moeilijke situaties. Maar is de Psalm er alleen voor die situaties? Psalm 23 kan ook gelezen worden als een profielschets van het pastoraat. Met name de verzen 1 tot 3 vormen een handreiking voor iedereen die pastoraal wil leven.

Schaapachtig?

Er leven misschien ook wel weerstanden tegen het beeld van de herder en de schapen. Associaties kunnen zijn: gedweë volgzaamheid, hiërarchie, paternalisme, kuddementaliteit. In de kerk kan het woord pastoraal (herderlijk) een naar binnen gekeerde houding

oproepen. Maar het oorspronkelijke beeld heeft als kernmomenten: liefdevolle zorg en troost, engagement (opkomen voor mensen in de marge) en het verzamelen (de individu kan niet zonder de gemeenschap).

יְהוָה רֹעִי לֹא אֶחָסֵד

De herder ziet mij

Het zinnetje 'de HEER is mijn herder, mij ontbreekt niets' klinkt in het Hebreeuws zo: *Adonai ro'i, lo echsar*. Het woord voor herder lijkt heel sterk op de woorden voor a) zien (we worden gezien door de HEER) en b) vriend (warme betrokkenheid). De naam HEER (*Jahweh*) betekent: Hij is erbij, altijd actief aanwezig ('Ik ben, die ik ben').

Ik ontbreek niet

Het zinnetje *lo echsar* zou ook vertaald kunnen worden met: ik ontbreek niet! Ik ben niet dat schaap dat verdwaald is, de HEER heeft mij in het oog! Tegelijk is dit de belijdenis: als ik de HEER als herder heb, heb ik alles wat ik nodig heb. Deze eerste zin wordt vervolgens uitgewerkt in vier uitspraken die het werk van een pastor beschrijven.

Hij geeft mij nieuwe kracht
en leidt mij langs veilige paden
tot eer van zijn naam.

Psalm 23:3

1. Groene weiden De HEER brengt rust in ons leven dat vaak zo overvol en gestresst is, waarin we gebukt kunnen gaan onder lasten. God wil voorzien in fysieke rust (sabbat) en ook in gezond voedsel. Vanuit vers 6 ('geluk en genade volgen mij') mogen we dit ook geestelijk vertalen: rusten en inspiratie opdoen uit Gods woord. Onderlinge pastorale zorg is dus daar waar we elkaar niet activistisch opjagen maar helpen om te rusten bij de Heer, waar we elkaar inspireren met woorden van leven.

2. Vredig water Dit hangt nauw met het eerste samen: eten en drinken, Gods woord als gras/brood en het levende water van de Geest. Dat gunt de herder-HEER ons. Onderling pastoraat is dat we elkaar dus meenemen naar plaatsen waar water stroomt (Psalm 1). Het gaat om een ruimte waar stilte heerst, eenvoud, ontspanning: de pastorale ruimte als inspirerende ontmoeting.

3. Zorg voor de ziel Letterlijk staat er: 'hij renoveert mijn ziel'. We hebben allemaal een ziel, maar lijken die soms verloren te hebben in het al maar doorgaande drukke en volle leven. Onze ziel is onze binnenruimte, daar waar je echt contact hebt met jezelf en met de ander en met God. Soms is onze ziel

een chaos geworden. De HEER wil dat herstellen, ons op adem laten komen. Onderling pastoraat vraagt dus om echte aandacht voor de ziel, kwetsbaarheid, openheid. Herder zijn is: luisteren naar de stem van de ziel van de ander.

4. Veilige paden De HEER wijst ons de weg: 'De wet van de HEER is volmaakt: evenskracht voor de mens' (Psalm 19:8). Onderling pastoraat is: elkaar helpen Gods weg te vinden, liefde te ontwikkelen voor de geboden van Jezus. Het grote doel van dit alles is niet allereerst dat je meer mens wordt (dat ook!), maar dat Gods naam de eer krijgt ('tot eer van zijn naam'). Daarvoor zijn we geschapen!

Praktisch

- Leer Psalm 23 uit je hoofd!
- Breng het bezoekje, stuur het kaartje, pleeg het telefoontje waar je al zo vaak aan liep te denken!
- Kies drie mensen om voor te bidden (pastoraat begint bij gebed)!

ds. Jos Douma
www.josdouma.nl